

Innlandet
fylkeskommune

Rammedokument for yrkesfaglig fordypning (YFF)

Gjelder fra 1. august 2026

Innhold

1. Overordnet mål for yrkesfaglig fordypning	2
2. Kunnskapsgrunnlag	4
3. Ansvar, roller og gjennomføring	5
3.1. Ansvar og ansvarsfordeling	5
3.2. Omfang, planer og rutiner.....	5
3.2.1. Lokal læreplan.....	6
3.2.2. Koordinering av praksisplasser i lærefagene	6
3.2.3. Forberedelser i skole før praksis i bedrift	6
3.2.4. YFF-lærerens oppfølging av elever og bedrifter	7
3.2.5. Elever som ikke har praksis i bedrift	8
3.2.6. Kartlegging av mulige læreplasser.....	8
3.2.7. Vurdering	8
3.2.8. Dokumentasjon.....	9
4. Informasjon om vedlegg	10

1. Overordnet mål for yrkesfaglig fordypning

Over 60 % av elevene i Innlandet søker seg til yrkesfag. Arbeidsmarkedet etterspør faglært arbeidskraft. Faget yrkesfaglig fordypning i bedrift er det viktigste virkemiddelet for å få læreplass. Innlandet har den klart høyeste andelen av lærlinger i Norge som har vært utplassert i bedrift både i Vg1 og Vg2. For at Innlandet fylkeskommune også i framtiden skal kunne svare opp arbeidskraftsbehovet, er det viktig at vi ytterligere profesjonaliserer arbeidet med innholdet i yrkesfaglig fordypning og yrkesfagnettverkene.

Rammedokumentet skal bidra til å systematisere og profesjonalisere arbeidet med faget yrkesfaglig fordypning (heretter omtalt som YFF) i Innlandet fylkeskommune. YFF skal i hovedsak organiseres med opplæring i bedrift. Målsetningen med YFF er å gi elevene et godt grunnlag for å velge lærefag, og sikre at flest mulig elever får lærekontrakt.

YFF er et tiltak for å oppnå de sentrale målene for Innlandet fylkeskommune. Det er et overordnet mål for fylkeskommunen å sikre innbyggerne relevant og god utdanning, samt muligheter for livslang læring. Innlandet fylkeskommunes økonomiplan definerer mål og prioriteringer for kompetanse- og tannhelseavdelingen:

Hovedmål	Delmål
1. Fremme god helse, inkludering og høy livskvalitet	1.2 Motvirke utenforskap og redusere sosiale helseforskjeller
2. Levende og trygge regioner med god samfunnssikkerhet	2.5 God beredskap og evne til å håndtere kriser
3. Relevant og god utdanning og muligheter for livslang læring	3.1 Tilrettelegge for kompetanseutvikling tilpasset regionens behov 3.2 Bidra til at unge og voksne i størst mulig grad får realisert sitt læringspotensial 3.3 Øke andelen som fullfører og består videregående opplæring 3.4 Øke andelen unge og voksne med direkte overgang til neste trinn i utdanningsløpet
9. En effektiv, tillitsskapende og utviklingsorientert organisasjon	9.1 En attraktiv arbeidsgiver med god ledelse og aktivt medarbeiderskap 9.2 God økonomistyring og effektiv ressursbruk

Arbeidet med YFF svarer opp hovedmålene, med særlig vekt på delmål 2.1, 3.2, 3.3 og 3.4. Målet med YFF i et fireårig perspektiv er sluttkompetanse med bestått fag- og svennebrev eller yrkeskompetanse.

YFF skal gi elevene mulighet til å prøve ut ett eller flere aktuelle lærefag gjennom praksis i bedrift. Dette bidrar til å gi elevene et godt grunnlag for å velge lærefag, og øker muligheten for å få lærekontrakt. Med praksis i bedrift får eleven mulighet til å trene på yrkesrollen og få erfaring med bredden av ferdigheter som forventes i arbeidslivet. I tillegg får eleven utvikle yrkesidentitet ved å øve på arbeidstakerrollen.

For å nå målsettingen med YFF bør regionalt og lokalt arbeidsliv få mulighet til å definere innholdet i opplæringen i tråd med lokale kompetansebehov basert på læreplaner for aktuelle fag. Yrkesfagnettverk bør derfor organiseres på en slik måte at planlegging av YFF er et sentralt tema.

2. Kunnskapsgrunnlag

Arbeidet med yrkesfaglig fordypning (YFF) i Innlandet fylkeskommune skal være kunnskapsbasert og forankret i nasjonale føringer, lokale strategier og gjeldende regelverk.

Et felles og oppdatert kunnskapsgrunnlag er nødvendig for å sikre en helhetlig, profesjonell og målrettet praksis i alle utdanningsprogram og på tvers av skolene. Kapitlet samler derfor de sentrale dokumentene som regulerer, understøtter og gir retning for planlegging, gjennomføring og vurdering av YFF.

Kunnskapsgrunnlaget består både av nasjonale styringsdokumenter, som forskrifter og læreplanverk, og regionale planer som beskriver Innlandet fylkeskommunes strategiske ambisjoner for kompetanse, karriereutvikling og samfunnsutvikling. Samlet legger disse rammene føringer for hvordan skolene, i samarbeid med arbeidslivet, skal utvikle innholdet i YFF slik at det svarer på kompetansebehov i regionen, styrker elevenes mulighet for læreplass og bidrar til økt gjennomføring i videregående opplæring.

- [Forskrift om yrkesfaglig fordypning | udir.no](#)
- [Overordnet del av læreplanverket | udir.no](#)
- **Strategisk kompetanse- og karriereutviklingsplan** - Lenke i Samsvar kommer
- **Rammedokument YFN** - Lenke i Samsvar kommer
- [Innlandsstrategien](#)
- [Økonomiplan for Innlandet fylkeskommune](#)

3. Ansvar, roller og gjennomføring

3.1. Ansvar og ansvarsfordeling

Ansvar for utarbeiding, videreutvikling og oppdatering av YFF-dokumenter er lagt til administrasjonen i Innlandet fylkeskommune, under enhet for fag- og yrkesopplæring.

Alle skoler skal benytte seg av de samme malene, dokumentene og digitale verktøyene i forbindelse med det administrative arbeidet rundt YFF. Dette sikrer lik praksis både mellom skoler og mellom utdanningsprogram på den enkelte skole. Rektor har ansvaret for at felles retningslinjer, dokumenter og digitale verktøy som Læreplassregnskapet tas i bruk. Skolen har ansvaret for formidling og for å bruke YFF som et virkemiddel for å sikre at alle som ønsker læreplass, får det.

Yrkesfagnettverkene er en sentral part i tilbakemeldings- og utviklingsarbeidet som må ligge til grunn for utøvelse av faget YFF ved den enkelte skole. YFF må være et sentralt tema i det enkelte nettverk. Det oppfordres samtidig til dialog mellom yrkesfagnettverkene som sikrer lik praksis mellom skoler.

Se vedlegg 1 og 2 for tydeliggjøring av den enkelte parts ansvarsområder for gjennomføring av YFF.

3.2. Omfang, planer og rutiner

Omfanget av faget YFF er 168 årstimer på Vg1 og 253 årstimer på Vg2. Skolen organiserer, periodiserer og gir konkret innhold i faget i samråd med lokalt næringsliv, samarbeidsorgan og samarbeidende skoler. Hovedandelen av opplæringen bør skje i bedrift.

Den enkelte skole har ansvar for å utarbeide og vedlikeholde planer og rutinebeskrivelser for gjennomføring av YFF lokalt. De bør omtale:

- skolens koordinering av YFF
- hvilke lærefag elevene kan få opplæring i
- hvordan skolen sikrer at elevene blir formidlet til praksis i bedrift
- hvilke opplæringsaktiviteter som kan inngå i faget på Vg1 og Vg2, og hva som må kartlegges før det etableres praksisplasser
- hvordan elevene skal planlegge, gjennomføre, evaluere og dokumentere sine opplæringsaktiviteter i bedrift
- hvordan elevene skal forberedes til praksis i bedrift
- hvordan oppfølging og vurdering av elever i praksis skal foregå
- hvordan bedriftene sikres gode forutsetninger for å ta imot elever i YFF, og kompetanseutvikling der det er nødvendig

3.2.1. Lokal læreplan

Skolen har ansvar for utvikling og oppdatering av lokal læreplan i YFF. Innholdet i planen skal være basert på Vg3-læreplanen for det aktuelle lærefaget som eleven skal ha opplæring i.

Gode prosesser i samarbeid med samarbeidsorgan og bedrifter gjennom blant annet yrkesfagnettverk, sikrer at planene speiler det lokale kompetansebehovet. Det må framgå av den lokale læreplanen hva som ligger til grunn for opplæringen og hva som ligger til grunn for vurderingen i faget. Innholdet i den lokale læreplanen må være kjent for eleven og praksisbedriften. På denne måten sikres lik forståelse og praksis. Se mal for lokal læreplan, vedlegg 1.

3.2.2. Koordinering av praksisplasser i lærefagene

Gode overganger til opplæring i bedrift sikres best når elevene får praksis i godkjente lærebedrifter, eller i bedrifter som kan være interessert i å bli lærebedrifter. Bedrifter som ikke er godkjente lærebedrifter, bør oppfordres til å søke godkjenning slik at de kan ta inn framtidige lærlinger.

Det anbefales at hvert utdanningsprogram ved den enkelte skole har en plan for systematisk videreutvikling av eget bedriftsnettverk, og sørger for stor bredde i tilbudet av praksisplasser. Verktøyet «Læreplassregnskap» i Vigo Skole gir muligheten for skolen til å opprette og vedlikeholde slike nettverk. Dette sikrer at skolene til enhver tid har oversikt over eget nettverk uavhengig av hvem som har ansvar for YFF fra år til år. Se vedlegg 7 for veiledning til bruk av Læreplassregnskapet.

Ved aktiv bruk av Læreplassregnskapet sikres tidlig identifisering, kartlegging og oppfølging (IKO). Læreplassregnskapet vil følge eleven fra Vg1 og over til opplæring i bedrift, og dermed kunne bidra til målrettet oppfølging av den enkelte elev. Bruk av Læreplassregnskapet vil videre gi en oversikt over hvilke bedrifter det er naturlig å samarbeide med i forbindelse med YFF og yrkesfagnettverk.

Innen enkelte fagområder kan samarbeidsorgan være en samarbeidspartner i koordineringen av praksisplasser. Dette kan bidra til kontinuitet og forutsigbarhet i arbeidet med å tilby gode praksisplasser for elevene. Det er likevel den enkelte skole som har ansvar for å skaffe praksisplasser, og som må ha en relasjon til den enkelte bedrift.

En oversikt over godkjente lærebedrifter finnes på finnlarebedrift.no eller under det enkelte utdanningsprogram på vilbli.no.

3.2.3. Forberedelser i skole før praksis i bedrift

Et godt forarbeid i skolen er vesentlig for elevenes motivasjon, samt for forståelse av faget gjennom deltakelse i praksis. Tidlig introduksjon for et bredt spekter av bransjer og bedrifter bidrar til økt kunnskap om hvilke yrkesvalg elevene kan gjøre innenfor sine utdanningsprogram. Det skal tas hensyn til elevens interesser og ønsker ved valg av bedrift, og skolen må sikre at eleven har best mulige forutsetninger for å gjøre valg.

Før elevene er ute i praksis må elevene forberedes på hva arbeidstakerrollen innebærer, og holdninger i arbeidslivet. I tillegg må skolen sørge for sikkerhetsopplæring og rutiner i tråd med bransjenes krav, samt politiattest i de fagene der dette kreves. Forventninger til eleven, vurderingskriterier og krav til dokumentasjon skal gjøres kjent for elevene. Se vedlegg 3 for tips til hva som kan kartlegges før praksisperioder.

Før praksis bør elevene selv få være delaktige i søket etter aktuelle praksissteder. Skolene kan legge føringer for hvordan søkeprosessen skal foregå, for å koordinere kontakten med næringslivet. Søkeprosessen bør understøttes ved at skolene forbereder elever i å skrive CV og søknad i YFF eller for eksempel i norskfaget. Oppdatert CV og søknad er en fordel for elevene når de skal søke læreplass.

Elever som gir uttrykk for at de ønsker læreplass etter Vg2 bør ha prioritet i bedrifter som er godkjente lærebedrifter og som planlegger å ta inn lærling.

Skolen må sørge for at den enkelte lærebedrift har forutsetninger for å kunne ta imot elever i YFF.

Bedrifter og ansatte som har elever i YFF må få opplæring om fagets betydning og formål. Videre er det hensiktsmessig at ressurspersoner i bedriften har innsikt i hvilke forventninger som blir stilt, og hva de skal bidra med underveis i praksisperioden. Skolen skal sørge for at bedrifter som har behov for kompetanseheving for å kunne ta imot elever i YFF, får dette.

3.2.4. YFF-lærerens oppfølging av elever og bedrifter

Godt forarbeid, forutsigbarhet og løpende dialog mellom skole og bedrift gjennom praksisperiodene er viktig for at elevene skal lykkes i bedrift og kvalifisere seg for læreplass. YFF-læreren må vurdere sammen med eleven om det skal være et felles oppstartsmøte med bedriften. Målet er å sikre at eleven får en tilrettelagt og god opplæring i bedriften.

Hensiktsmessig bruk av YFF-ressursen i faget sikrer god opplæring. Dette innebærer tid til planlegging, gjennomføring, etterarbeid og vurderingsarbeid i faget, og tett samarbeid med bedriften i praksisperioder.

YFF-læreren må sikre jevn og god dialog med bedrift slik at bedriften kan gi ærlige og konstruktive tilbakemeldinger underveis, og at terskelen for å gjøre justeringer for den enkelte elev senkes. Det bør være åpenhet rundt muligheten for å endre praksisplass eller innhold for den enkelte elev ved behov. Dette sikrer høyere grad av motivasjon hos elever og kan være et virkemiddel til økt formidling.

YFF-ressursen skal brukes på en slik måte at alle elever får besøk i løpet av praksisperioden. Der hvor praksisbesøk påvirker YFF-ressursens mulighet til å følge opp hele elevgruppen (for eksempel der hvor elever har praksisopphold i andre fylker), kan praksisbesøk likevel gjennomføres digitalt. Jevnlig besøk på praksisplassene når elever er ute i YFF, er en forutsetning for at faget skal lykkes som et virkemiddel til økt formidling. Dette er en viktig arena for å se eleven i praktisk arbeid, og for å bidra til en god relasjon til bedriften.

Veiledningssamtalene med elev og bedriftens kontaktperson er viktig for elevens videre utvikling og vurdering i faget. Under besøkene skal læreren følge opp elevens dokumentasjon av praksisopplæringen (logg eller lignende) og knytte dokumentasjonen opp mot lokal læreplan. Se vedlegg 5 for forslag til hvordan elev kan dokumentere egen praksis.

3.2.5. Elever som ikke har praksis i bedrift

Skolen må ivareta opplæringsansvaret for elever som ikke har opplæring i bedrift, uten at det går ut over faglærers mulighet til å følge opp elevene som har praksis i bedrift.

For Vg1-elever vil det variere mellom utdanningsprogrammene i hvilken grad praksis i bedrift lar seg gjennomføre. God og tidlig kontakt med arbeidslivet må uansett etterstrebes. Det må komme fram av utdanningsprogrammets plan for YFF hvordan dette skal ivaretas også i Vg1.

Elever som ikke kan ha praksis i bedrift skal følges opp individuelt. Det må tilstrebes at eleven får opplæring som gir en reell mulighet for læreplass etter Vg2 der dette er et mål.

3.2.6. Kartlegging av mulige læreplasser

I perioder hvor elever er i praksis er det viktig å få avklart om eleven er aktuell for ny praksisperiode og/eller læreplass i bedriften/virksomheten. Så langt det er mulig bør lærekontrakter inngås før sommerferien. Faktisk oppstartdato for læretiden kan likevel være etter sommerferien.

Tidlig etablering av kontrakt sikrer at eleven har forutsigbarhet, og bidrar til at skolen og sentraladministrasjonen får oversikt over hvilke enkeltelever som har behov for ytterligere bistand.

Skolen skal sikre at elever som ikke får læreplassstilbud i praksisbedriften, følges tett opp i den videre søkeprosessen gjennom Vg2, slik at deres muligheter for å få læreplass styrkes. I slike tilfeller blir bedriftenes tilbakemeldinger om elevenes utviklingspotensialer viktige.

For elever som ikke får læreplass i løpet av YFF-perioder i Vg2, må skolen sikre at eleven har tilstrekkelig informasjon om tilbudet "Vg3 fagopplæring i skole" før skoleslutt. Dette arbeidet ivaretas i samarbeid mellom YFF-lærer og yrkesfagkoordinator.

3.2.7. Vurdering

God vurderingspraksis krever samarbeid mellom YFF-lærer og praksisbedrift. Skolen har ansvar for vurderingen, og YFF-læreren står for både underveisvurdering og sluttvurdering.

Vurderingskriteriene skal være tydelige for både eleven og bedriften, og bedriftens tilbakemeldinger er viktige for å få et godt grunnlag. Se vedlegg 4 for eksempel til bedriftens vurderingspraksis.

Elevene skal på forhånd bli kjent med den lokale læreplanen og få anledning til å påvirke innholdet. Vurderingen i YFF skal være helhetlig og ta utgangspunkt i målene eleven har

jobbet med i praksisperioden. Eleven skal kunne vise kompetansen sin på ulike måter, og observasjon i praksis er sentralt. Det er også viktig at eleven deltar aktivt i vurderingen av eget arbeid, egen kompetanse og faglige utvikling. Se vedlegg 5 for eksempel på elevenes vurderingspraksis.

3.2.8. Dokumentasjon

Elevene skal reflektere over egen opplæring i YFF. Det skal komme fram hvilke deler av lokal læreplan som den enkelte elev har arbeidet med. Skolen avklarer hvilket dokumentasjonssystem (logg, opplæringsbok, digitale mapper, bilder) elevene skal bruke, og hva som skal dokumenteres i faget. Dersom dokumentasjon skal benyttes som vurderingsgrunnlag i fellesfag, er det viktig å tydeliggjøre kriteriene i fellesfaget overfor eleven.

Når elever på yrkesfag tar faget Yrkesfaglig fordypning (YFF), skal faglærer registrere standpunktkarakter i InSchool. I tillegg skal elevens kompetansebevis fra Vg1 og Vg2 ha vedlegg der aktuelt innhold fra den lokale læreplanen som eleven har hatt opplæring i, framgår.

4. Informasjon om vedlegg

Alle vedlegg skal ligge tilgjengelig i kvalitetsverktøyet (Samsvar).

Vedlegg 1: Lokal læreplan for yrkesfaglig fordypning (YFF)

Vedlegg 2: Avtale om arbeidspraksis for elever i yrkesfaglig fordypning

Vedlegg 3: Karrierelæring (Under utvikling. Forventes ferdigstilt høsten 2026)

Vedlegg 4: Eksempel på veileder for vurdering for praksisbedrifter

Vedlegg 5: Eksempel på skjema for elevdokumentasjon

Vedlegg 6: Skolens dokumentasjon av YFF

Vedlegg 7: Læreplassregnskapet (Under utvikling. Forventes ferdigstilt høsten 2026)